

1. Aanloop naar schorsing en/of verwijdering

Allereerst: het belang van het kind weegt staat centraal. De schorsing en/of verwijdering als strafmaatregel of sanctie moet zoveel mogelijk worden vermeden. Schorsing en/of verwijdering zijn uiterste middelen, waartoe slechts wordt overgegaan als er geen andere uitweg meer is. Wanneer een Pentaschool overweegt om het protocol in werking te laten treden, is grofweg sprake van één van de volgende situaties:

- **Handelingsverlegenheid**

Onder handelingsverlegenheid wordt verstaan: de toestand die ontstaat wanneer de school geen verantwoord adequaat antwoord (meer) kan geven op de specifieke instructie- en onderwijsbehoeften van een leerling.

Bij handelingsverlegenheid is al in eerder stadium door de school de hulp ingeroepen van deskundigen binnen en buiten de school ter ondersteuning van de eigen zorgroute. Deze hulp is echter niet meer toereikend om de leerling de zorg te kunnen bieden die hij/zij nodig heeft.

- **Ernstig incident**

Wat hieronder wordt verstaan moet als volgt worden vermeld in de schoolgids:

“Onder een ernstig incident verstaat de school: (voortdurend) storend agressief gedrag van de leerling (verbaal en/of fysiek)”.

Het aantal incidenten dat zich voordoet en de voorheen opgelegde straffen zijn minder bepalend voor de beslissing om een eventuele schorsing en/of verwijdering in werking te laten treden dan de mate van ernst van het incident. Eén zeer ernstig incident kan in sommige gevallen voldoende aanleiding zijn voor de leiding van de school om tot schorsing of verwijdering over te gaan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een fysieke bedreiging van de leerkracht of de andere leerlingen. Omdat iedere situatie op zichzelf staat, zijn geen standaard aantal incidenten aan te geven voordat wordt overgegaan tot schorsing en/of verwijdering.

In beide situaties (handelingsverlegenheid en ernstig incident) zal het bevoegd gezag (= algemeen directeur Stichting Penta) reeds in een vroegtijdig stadium worden geïnformeerd. De bij het bevoegd gezag opgedane kennis en ervaringen in geval van schorsing en verwijdering kan positief bijdragen aan de slagvaardigheid om de procedure vlot en zonder problemen te laten verlopen.

Belangrijke aandachtspunten vóór sprake is van een schorsing en/of verwijdering:

- Zodra de leerkracht bemerkt, dat sprake is van een ernstig incident of handelingsverlegenheid, wordt onmiddellijk de directeur van de school op de hoogte gebracht.
- Het incident en/of de problemen worden in het leerlingvolgsysteem verwerkt met een overzicht van acties die genomen zijn en geplande vervolgacties.
- De directeur organiseert een overleg met betrokken leerkracht en eventueel IB'er. Van het overleg wordt een verslag gemaakt.
- De directeur brengt de ouders/verzorgers op de hoogte door middel van een (aangetekende) brief waarbij zij worden uitgenodigd voor een gesprek op school. Van ieder volgend incident worden de ouders/verzorgers op de hoogte gebracht. Ook van alle (telefoon)gesprekken met ouders/verzorgers wordt een notitie gemaakt voor het dossier met vermelding van datum, gesprekspartners en gemaakte afspraken.
- Van alle gesprekken (ook met deskundigen buiten de school) en overige gebeurtenissen worden verslagen gemaakt en een logboek bijgehouden door de directeur van de school.

- Zodra een time-out of schorsing in beeld komt, wordt het bevoegd gezag ingelicht door verstrekking van een kopie van het dossier.

Time-out

Wanneer sprake is van een (eerste) ernstig incident of van handelingsverlegenheid van de leerkracht kan, voordat sprake is van een eventuele schorsing of verwijdering, een leerling tijdelijk buiten de groep worden geplaatst. Dit is geen officieel instrument. Niettemin kan het bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de groep. Het is principieel geen strafmaatregel maar een pedagogische maatregel in het belang van het kind en de school. Van de time-out wordt een aantekening gemaakt in het dossier van de leerling. Een time-out is geen verplichte maatregel voorafgaande aan een eventuele schorsing of verwijdering.

In het geval van een time-out blijft de leerling in het gebouw van de school, maar buiten de groep voor een kortere of langere periode, afhankelijk van de ernst van het incident.

De ouders/verzorgers worden door de directie van de Penta-school op de hoogte gebracht van de time-out, in ieder geval op dezelfde dag waarop de leerling buiten de groep is geplaatst. In een brief aan de ouders/verzorgers wordt het incident meegedeeld. De ouders worden door de directeur van de school uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek, waarbij ook de leerkracht aanwezig is. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt dat aan ouders/verzorgers zal worden gestuurd en voor ontvangst dient te worden ondertekend. Het verslag kan eveneens vergezeld gaan van een officiële waarschuwing, als daartoe aanleiding is.

NB: Op de Ichthus gebruiken we de term 'time-out' ook voor het aanwijzen van een aparte plek in de groep of op de gang om even 'tot inkeer' te komen. In bovenstaande procedure staat TIME-OUT dus voor het buiten de groep plaatsen voor een bepaalde periode (dag of dagen).

2. Schorsing

Een schorsing hoeft niet te worden voorafgegaan door een time-out. De mate van ernst van een incident kan een tijdelijke schorsing vereisen.

Een tijdelijke onderbreking van het onderwijsproces voor de leerling is alleen mogelijk als het gaat om een onvermijdelijke ordemaatregel en er dus sprake is van een vorm van overmacht. Dat zal per geval bezien moeten worden, ook wat de duur betreft. Dit is niet te standaardiseren in een protocol.

Schorsing mag niet betekenen dat het afnemen van toetsen wordt belemmerd. Daarnaast behoort het beschikbaar stellen van studiemateriaal tot de verplichting van de school.

Procedurestappen:

- De ouders/verzorgers van de leerling ontvangen schriftelijk het besluit waarin de schorsing wordt gemotiveerd, met een uitnodiging voor een gesprek. Een kopie van het schorsingsbesluit wordt opgestuurd naar het bevoegd gezag, de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school en het schoolterrein ontzegd.
- Er worden maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling kan worden gewaarborgd.
- De duur van de schorsing bedraagt niet langer dan noodzakelijk en kan hooguit twee keer worden herhaald.
- Er vindt een gesprek plaats met de ouders/verzorgers over de schorsing in aanwezigheid van de directeur en de leerkracht. In dit gesprek wordt het incident en de toekomst besproken en worden ouders gewezen op hun bezwaarmogelijkheden bij het bevoegd gezag. De ouders/verzorgers kunnen zich tijdens dit gesprek en eventuele volgende gesprekken laten bijstaan door een vertrouwenspersoon. Tijdens dit gesprek dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden

verkend, waarbij de (on)mogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.

- Van het gesprek met de ouders naar aanleiding van de schorsing wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor ontvangst getekend en in het leerlingendossier opgeslagen. Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan het bevoegd gezag, de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie.
- Ouders kunnen beroep aantekenen naar aanleiding van de schorsing bij het bevoegd gezag van de school. In dat geval organiseert het bevoegd gezag een hoorzitting op het bestuurskantoor, waarvoor ouders worden uitgenodigd. Gelet op het gegeven dat het hier om een schorsing gaat, zal het bevoegd gezag op zo kort mogelijke termijn een uitspraak doen.

Schorsen voorafgaand aan verwijdering

De leerling kan voorafgaand aan een besluit tot verwijdering voor korte tijd worden geschorst. Voor het basisonderwijs geldt de volgende rechtsregel: wie tot het meerdere (lees: verwijdering van een leerling) bevoegd is, is ook bevoegd tot het mindere (schorsing). Dit betekent dat zowel voor een verwijdering als voor een schorsing dezelfde procedures en zorgvuldigheid vereist zijn.

3. Verwijdering

Er worden drie rechtsmomenten onderscheiden, namelijk:

1. Het voornemen tot verwijdering;
2. Het besluit tot verwijdering;
3. De daadwerkelijke verwijdering.

Sub 1) Het voornemen tot verwijdering

De belangrijkste redenen om over te gaan tot verwijderen van een leerling, zijn:

- School kan blijkbaar niet aan de zorgbehoefte van een leerling voldoen.
- Ernstig (herhaaldelijk) wangedrag leerling.

Procedurestappen:

- De directeur en het bevoegd gezag bereiden het voornemen van het besluit tot verwijdering voor. Een verwijderingsprocedure kan slechts worden gestart wanneer er sprake is van een zorgvuldig opgebouwd dossier. De directeur informeert de betrokken groepsleraar over de voorgenomen verwijdering.
- Het bevoegd gezag neemt contact op met de ouders/verzorgers en informeert hen over het voornemen tot verwijdering. Het voornemen tot verwijdering dient schriftelijk en gemotiveerd plaats te vinden door middel van een aangetekend schrijven;
- Ouders wordt in deze brief meegedeeld dat ze de gelegenheid krijgen, gehoord te worden door het bevoegd gezag. De datum van de hoorzitting wordt in de brief meegedeeld.
- De hoorzitting vindt plaats.
- Van het gesprek wordt een verslag gemaakt. Een kopie van dit verslag wordt aan ouders, schooldirecteur, leerplichtambtenaar en inspectie gestuurd.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na de hoorzitting.

Sub 2) Het besluit tot verwijdering

Wanneer het bevoegd gezag bij zijn voornemen blijft en besluit tot definitieve verwijdering over te gaan, worden de ouders hiervan in kennis gesteld door een aangetekende brief, met kopie aan leerplichtambtenaar en onderwijsinspectie. In deze brief kan - wat de redenen betreft - worden verwezen naar de voornemenbrief. In de brief met het definitieve verwijderingsbesluit wordt ingegaan op de specifieke zienswijzen die de ouders naar voren hebben gebracht.

Bezwaar maken door de ouders is mogelijk binnen zes weken bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is verplicht de ouders/verzorgers te horen over hun bezwaarschrift. Ouders/verzorgers wordt gewezen op de mogelijkheid zich in dit gesprek te laten bijstaan door een vertrouwenspersoon, raadsman of -vrouw. In de beslissing op het bezwaarschrift (binnen vier weken) dient het bevoegd gezag in te gaan op de bezwaren van ouders/verzorgers. Daarna geldt geen beroepsmogelijkheid meer. Wel kunnen de ouders/verzorgers een kort geding aanspannen bij de civiele rechter. Het bevoegd gezag hoeft ouders hierop niet te wijzen.

Na het sturen van de brief aan ouders over het besluit tot verwijderen wordt onmiddellijk begonnen met het zoeken naar een andere school voor de leerling. Definitieve verwijdering is slechts mogelijk als een andere school bereid is de leerling toe te laten, of in ieder geval gedurende acht weken aantoonbaar is getracht een andere school te vinden. De leerling hoeft echter nog *niet te zijn ingeschreven* bij een andere school. Dit onderscheid wordt gemaakt omdat het kan gebeuren dat een andere school wel bereid is de leerling aan te nemen, maar de ouders hem daar niet willen plaatsen. De school heeft dan aan haar verplichtingen voldaan.

NB: Het kan voorkomen dat voorafgaande aan de verwijdering voor langere tijd geschorst moet worden. Dit kan alleen in directe samenhang met een voorgenomen verwijdering.

Procedurestappen:

- Het bevoegd gezag stuurt ouders een aangetekende brief over het definitieve besluit tot verwijdering.
- In deze brief worden de ouders gewezen op de mogelijkheid om in hoger beroep te gaan door een klacht in te dienen bij de Klachtencommissie.
- Na het sturen van de brief over het definitieve besluit tot verwijdering gaat de termijn van acht weken in waar binnen wordt gezocht naar een nieuwe school voor de leerling.

Sub 3) De daadwerkelijke verwijdering

Definitieve verwijdering is slechts mogelijk als een andere school bereid is de leerling toe te laten, of in ieder geval gedurende acht weken aantoonbaar is getracht een andere school te vinden. De leerling hoeft echter *nog niet te zijn ingeschreven* bij een andere school. Dit onderscheid wordt gemaakt omdat het kan gebeuren dat een andere school wel bereid is de leerling aan te nemen, maar de ouders hem/haar daar niet willen plaatsen. De school heeft dan aan haar verplichtingen voldaan. De leerling wordt uitgeschreven en niet meer tot de school toegelaten.